V. četa nameščenske mladine je opravila v 4 mesecih 2200 prostovoljni ur

Četa je bila osnovana 13. marca t. l. ter je imela že od svoje ustanovitve do danes lepe in vidne uspehe.

Imela je v začetku samo 10 brigadirjev in brigadirk, katero število se je kasnejo dvignilo na 24. Mladinci in mladinke so anpravili od 13. marca do vključno 23. junija 2000 udarniških ur. Četa je dala 5 kulturno-prosvetnih prireditev, in sicer dve v Ptuju in tri na terenu ob priliki obiska kmečke mladine. Z rednim obiskom študijskih sestankov je 8 mladink doseglo sprejem v aktiv inštruktorjev OK LMS.

Za kulturno-prosvetno delo si je četa že dvakrat osvojila prehodno zastavico, katera ji je bila podeljena na brigadnih konferencah.

Še večje uspehe pa bo četa imela takrat, ko ji bo uspelo pritegniti v četo še vse nevključene nameščence in pa tiste, kateri še danes ne gledajo pravilno na organizacijo: n. pr. Bratušek Terezija, stara 16 let in celo uslužbenka OLO-ja, se kljub večkratnim obvestilom ne odzove sestankom aktiva niti čete, akoravno ima na poverjeništvu lepo število vzglednih mladink. Isti slučaj je opaziti tudi pri uslužbenki Narodne banke Žižek Milici.

Iz navedenih primerov je razvidno, da so še danes mladinke, katere nimajo vpogleda v mladinsko organizacijo ter upamo, da bodo postopoma same uvidele uspehe in življenje vključene mladine ter stopile v organizacijo.

V življenje s Titom naprej!

Nedisciplina napram planskim nalogam ni brez posledic

Vrsta gospodarskih akcij v ptujskem okraju sčasoma razkriva poedince, ki jim ni vedno dano, da bi se neopazno izmazali na škodo ljudi, ki vedno disciplinirano sledijo frontnim vabilom ali oblastnim naročilom z delovno ali vprežno pomočjo.

Veliki kmet Vindiš Jožef iz Leskovca 10 se je moral zaradi neizpolnitve obveznosti prevoznih storitev v gozdarstvu in lesni industriji zagovarjati pred okrajnim ljudskim odborom v Ptuju. Ker ni mogel zadostno opravičiti, zakaj se ni udeležil akcije za prevoz lesa iz slovenjgraških gozdov, ga je Izvršilni odbor OLO v Ptuju kaznoval z denarno kaznijo 15.000 din, plačljivo v 14 dneh.

Imenovani je dal na razpolago za prevoz lesa samo enega konja, za drugega pa se je izgovarjal, da je hud in da se ne pusti voditi po drugih osebah. IO OLO v Ptuju tega zagovora ni upošteval, ker je ugotovljeno, da je drugi konj sposoben za vsa dela.

Zraven tega, da se je nešteto voznikov z večjo ali manjšo težavo odzvalo oblastnemu pozivu za pomoč v gozdnem gospodarstvu z vprego, ni mogoče dopustiti, da bi ostali taki poedinci nekaznovani, ki se jim je sicer posrečilo ostati s konji doma na škodo kmetov, ki morajo mesto njih vršiti gozdno-prevozne naloge.

LF.

Zavlačevanje oddaje zakolne živine povzroča netočno preskrbovanje z mesom

V zagotovitev osnovne prehrane delovnega ljudstva v okraju z mesom in za izpolnitev obvez napram industrijskim centrom v LRS, se je vršil v okraju odkup nedelovne klavne živine. Večina obveznikov-kmetov je svojo dolžnost izpolnila, dočim se napram manjšini zaostankarjev izvaja prisilna izterjava zaostankov.

Da bi se izognili administrativnim ukrepom, so bili prizadeti kmetje pismeno pozvani, da izpolnijo svoje obveze najpozneje do 23. in 24. junija t. l. Ker se na ta poziv poedinci niso odzvali, so bili ti poklicani na OLO. Dokazati niso mogli neupravičenosti predpisa obvezne oddaje niti vzrokov zamude. OLO v Ptuju je izrekel 16 denarnih kazni na skupno din 248.300.—. Z največjo denarno kaznijo din 32.000.— je bil kaznovan kmet z 22 ha zemlje Klajnšček Anton iz Pleterja št. 66. Kmet z 19 ha zemlje Brodnjak Alojz iz Formina bo plačal din 28.000.—, Goričan Franc, kmet z 18 ha zemlje iz Strgojnc, din 25.000.— denarne kazni. Ostali kmetje bodo plačali kazni od 3500.— do 22.800 din. Najnižjo kazen po din 3500 bosta plačali Žuran Angela iz Bresnice in Korošec Neža iz Podloža 17.

Kaznovani kmet Bezjak Jože iz Male vasi se je izgovarjal, da mu je krava ušla tisti dan, ko bi jo moral oddati.

Tudi manjši obvezniki so bili poklicani na OLO ter opozorjeni na nujnost izpolnitve obveze.

Nasprotno od kaznovanih pa se je izkazal med drugimi posestnik Nemec Tomaž iz Podgorc št. 1. Poseduje 4 ha zemlje. Tekom 1 leta je oddal 1093 kg goveje živine in pujskov. Tudi Trčko Jakob iz Šikol 21 je med posestniki, ki so razumeli smisel odkupov.

Posestniki, ki niso zadostili obvezi oddaje živine, so sokrivci pomanjkljivega preskrbovanja delovnega ljudstva z mesom. Zato je razumljivo, da morajo čutiti posledice nediscipline v obliki denarne kazni, sicer bi si domišljali, da se delovno ljudstvo na ljubo njihovih izgovorov odpoveduje osnovnim življenjskim potrebščinam.

KZ.

Odbor OF v Narapljah

Vsem nam je znano, da odbor OF v Narapljah že dolgo ni sklical nobene seje. Prepričani smo, da ta slabost izvira iz pomanjkanja zavesti tajnika OF Urlep Jakoba, ki ni sklical v 3 mesecih seje odbora OF, če že tega ni mogel ali znal opraviti predsednik OF.

Ob akciji za odpravo mladine v gozdove zaradi sečnje lesa se je tajnik Urlep odtegnil podpisu vabil za odhod v akcijo.

Od OOOF je prispelo navodilo, da naj se akcije KLO udeležijo tudi funkcionarji OF. Tajnik OF je smatral, da ta okrožnica ne pride za njega v poštev. Vrnil je tudi vabilo za sodelovanje predsednika OF v tej akciji. Ker se je akciji sam izmikal, je poskušal odtegniti od te tudi predsednika OF, kar je dokaz, da ima s člani OF prav malo povezave.

Ob takem nastopu sekretarja OF smatramo, da se od njega ne bomo ničesar pametnega naučili, razen če se bo poboljšal in začel izpolnjevati frontne naloge kot se spodobi.

Slučaj našega tajnika OF smo iznesli pred vse ljudstvo v ptujskem okraju, da bo vedelo, kako izgledajo ljudje, ki se ne zavedajo časti frontnih funkcionarjev.

C. N.

Zakon o zaščiti matere in otroka ne dovoljuje brezskrbnega življenja

Možnosti zaposlitve v vseh sektorjih gospodarstva ne dopuščajo, da bi tudi sedaj brezvestni nezakonski očetje izkoriščali stisko nezakonskih mater s tem, da bi sami zanemarjali dolžnosti napram svojim otrokom ter matere na drugi strani silili, da bi se morale same boriti za vzdrževanje otrok.

Posestnik iz Župečje vasi, Drevenšek Anton, se je izmikal očetovskim dolžnostim vse dotlej, dokler ga ni okrajno sodišče v Ptuju obsodilo na plačilo mesečne preživnine 400 din za nezakonsko hčerko Vuk Amalijo za čas od 1. maja 1949 dalje.

Imenovani se je po receptu nekaterih lahkoživih očetov spočetkoma branil priznanja, da bi bil nezakonski oče Vuk Amaliji, vendar je sodišče proučilo vse okolnosti, iz katerih se Drevenšek Anton ne more iznebiti svoje krivde. V bodoče bo moral upoštevati, da so minuli časi, ko ni bilo nezakonski materi zlahka doseči zaščito države, ko so bili otroci prepuščeni na milost in nemilost materinemu zaslužku, zato pa bo moral izpolnjevati v bodoče svojo dolžnost napram otroku s plačevanjem vzdrževalnine.

Z doslednim izvajanjem zakona o zaščiti matere in otroka si bodo lahkoživi očetje raje premislili, kje se začne materina zaščita in kje se neha izkoriščanje materine stiske.

Fizkultura

Dne 15. junija je bila odigrana prvenstvena nogometna tekma med drugim moštvom Branika iz Maribora in moštvom SD Drave iz Ptuja.

Rezultat je bil sledeč:

SD Drava : SSD Branik II 5:0 (2:0)

Spočetka je potekala igra v živahnem tempu in z izmenjajočimi napadi. S časom pa so se domačini znašli in začeli pogosteje oblegati nasprotnikova vrata. Pred koncem polčasa so si po srednjem napadalcu zagotovili prednost.

Po odmoru je igra postala živahnejša, vendar so domačini ostali do konca igre v premoči in si z visokim rezultatom zagotovili zmago.

Pri gostih se je odlikoval član prvega moštva Gajšek in vratar. V moštvu Drave pa je bila dobra napadalna vrsta in ožja obramba.

Gole sta dala: Širec Maks (3) in Berlič Marjan (2).

V predtekmi sta se srečali pionirski moštvi Maribora in Ptuja. Zmagali so zasluženo Ptujčani z rezultatom 3:1 (1:1).

★

V nedeljo, dne 12. junija je v Ptuju gostoval v prijateljski nogometni tekmi Fužinar iz Guštanja. Igra je bila precej nezanimiva, v drugem polčasu celo surova, čemur je največ pripomogel kapetan moštva SD Drave. Zmagali so zasluženo Ptujčani z visokim rezultatom 5:1 (0:1). Za SD Dravo so dali gole: Hansel, Kolšek, Širec in Gajzer.

V predtekmi so pionirji Guštanja premagali ptujske pionirje z rezultatom 2:1 (1:1).

★

19. junija so bile odigrane v Ptuju tri nogometne tekme. Prva je bila prvenstvena med vodilnim moštvom pionirjev iz Pobrežja pri Mariboru in mladim moštvom iz Ptuja. Po lepi igri so zmagali Ptujčani z rezultatom 1:0 (0:0). Častni gol je dal Herceg Maks.

V drugi tekmi sta se pomerili moštvo iz Ormoža in drugo moštvo SD Drave. Tekma se je končala z visoko zmago drugega moštva SD Drave s 7:1 (5:0).

Zadnjo tekmo so igrali Letalci in ŠD Miličnik iz Ptuja. Po hitri in živahni igri so zmagali miličniki s tesnim rezultatom 3:2 (2:1).

SSD Drava : SD Fužinar 2:0 (1:0)

Prvenstvena tekma, po kateri je končnoveljavno postala domača »Drava« nogometni prvak Mariborske oblasti!

Železničar Ptuj : OLO Ptuj 4:1

V zadnjem času se je med ptujskimi železničarji zelo razgibala fizkultura, posebno pa nogomet. Po prvi preizkušnji pred mesecem so preuredili svojo enajstorico in se predstavili ptujskim obiskovalcem nogometnih tekem kot solidno moštvo, ki bo še marsikateremu zmešalo račune.

Sprejeli so povabilo sind. nog. moštva OLO Ptuj in odigrali v nedeljo, 26. junija 1949, prijateljsko tekmo. V moštvu OLO so nastopili med drugimi tudi trije igralci »SD Drave«.

Že po prvih minutah igre se je opazilo, da bo borba trda. Izgledalo je, da bo OLO pripravil Železničarjem katastrofo. V izredno hitrem tempu so napadli vrata Železničarjev, toda obramba je bila na mestu. Vratar Prejac je lovil vse, kar se je loviti dalo. Tudi branilci so svoje delo zanesljivo opravljali. V 15. minuti se je prvič potresla mreža. oster strel je šel tik mimo pokritega vratarja v gol 1:0 za barve OLO. Železničarji vrnejo napad, prodrejo po hitrem desnem krilu, krasen strel ubrani vratar. Kmalu za tem Železničarji zopet napadejo, srednji krilec ostro strelja in že je 1:1. Do konca polčasa je imel OLO več od igre, vendar pred golom niso znali izkoristiti prilik. Precej nevarnih situacij pa je zanesljivo rešil odlični vratar Železničarjev.

V drugi polovici igre ostane slika ista: OLO napada z vsemi silami, doseči hoče vodstvo. Železničarji povlečejo krilsko vrsto nazaj in okrepijo obrambo, napad pa igra po hitrih krilih z nevarnimi prodori. Najprej je bil uspešen tov. Lebar na desnem krilu, ki je zelo lepo tolkel pod prečko: 2:1! Igra valovi iz polja v polje, obramba Železničarjev je zopet uspešna. Kmalu se Železničarji osvobode pritiska in napadajo. Z dolgimi preciznimi predložki hitro osvajajo teren. Tu se je posebno izkazal tov. Kosi, ki je dvakrat zaporedoma potresel mrežo OLO-jevcev.

Kmalu nato žvižga sodnik, tov. Kocmut, ki je dobro sodil, konec temu zanimivemu srečanju. Od igralcev so se posebno dobro izkazali: v vrstah Železničarjev vratar Prejac, ki je bil najboljši mož na polju, tov. Samec ter prisebna realizatorja tov. Kosi in Lebar; v vrstah OLO-ja pa tov. Gajzer, Kravina in Kolšek.

Takih tekem si Ptujčani še želimo!

ŠAH

Polfinalna turnirja za šahovsko prvenstvo Ptuja.

V četrtek je bilo odigrano zadnje kolo obeh polfinalnih turnirjev za prvenstvo Ptuja. V primeri z lanskim turnirjem je bila udeležba precej večja. Igralo je 24 šahistov, med potekom pa so štirje odstopili.

Prva skupina je bila nekoliko močnejša od druge. Zmagal je Toš Mirko, kar predstavlja zanj lep uspeh. Sledi mu s točko manj Rudolf Edo. Mladinski prvak Slovenije Podkrajšek Janez je nepričakovano padel na tretje mesto, to pa zaradi tega, ker je vsled bolezni izgubil dve zaostali partiji. Močno igro je pokazal tudi Košir, ki si je osvojil 4. mesto. — V drugi skupini je premočno zmagal Podkrajšek Rudi, ki je tudi edini nepremagani. Podboja ni bilo pričakovati na drugem mestu. Ostali so se razvrstili kolikor toliko po pričakovanju.

V finalni turnir so se plasirali:

Iz prve skupine: 1. Toš Mirko 8 (88,8 odst.) točk, 2. Rudolf Edo 7 točk, 3. Podkrajšek Janez 5,5 točk, 4. Košir Ervin 5 točk, 5. Farazin Lovro 4,5 točk in 6. Perger 4 točke.

Iz druge skupine: 1. Podkrajšek Rudi 9,5 točk (95%), 2. Podboj Janez 7 točk, 3.—4. Kosmač Anton in Šorli Miroslav 6,5 točk, 5. Ryževski 6 točk, 6.—7. Kancler Anton in Drofenik Jože 5,5 točk.

DD.

Kako bodo ravnali zadružniki z žitom v shrambah?

Dipl. ing. Zorec Egon

Kmalu bo zahreščala zrela slama pod hrapavo sklepano ostrino in zamajalo se bo težko klasje in padalo po tleh. Zabrnele bodo mlatilnice, hrumele in požirale snopje. Zadovoljni bodo pogledali zadružniki svoje shrambe. Nalogo imajo, ohraniti dragoceni pridelek v dobrem stanju.

Nezmlačeno kakor izmlačeno žito se nam je zdelo na polju popolnoma suho. Ko smo ga prinesli v shrambo, se je začelo zelo »potiti«, to je intenzivno ali močno dihati. Zrno je namreč živo telo, ki sprejema za svoje življenje potreben kisik kakor drugi organizmi iz zraka in izdihuje ogljikov dvokis in vodo pri istočasni tvorbi topline. Vsako dihanje je okisanje ali spajanje zračnega kisika z organskimi snovmi. To je v zvezi s tvorbo topline, zato menujemo dihanje tudi počasno gorenje. Dihanje je tem intenzivnejše ali močnejše:

čim višja je toplina ozračja,
čim vlažnejše je zrno,
čim večjo množino beljakovin vsebuje in čim manjše je zrno.

Ako leži v snopih ali pa izmlačeno v debeli plasti, se dihanje zaradi vedno zvišujoče se topline in vlage bolj in bolj stopnjuje. Ako se ta debela žitna plast pravočasno ne prezrači in razprostre, se lahko zaradi pr visoke topline ki doseže včasih tudi 80° C in več, popolnoma pokvari. Vlaga, ki ne more izhlapevati, se kopiči v debeli plasti žita in pospešuje razmnoževanje raznih plesni in gnilobnih bakterij, ki se preživljajo z organskimi snovmi zrna. Z močnim dihanjem je v zvezi tudi večja uporaba dragocenih, v zrnu nakopičenih hranilnih snovi, predvsem škroba.

Iz navedenega sledi, da je potrebno, izmlačeno seme v začetku razložiti v tanki, kakih 15—20 cm debeli plasti in ga v prvih dneh vsak dan ali vsak drugi dan premešati ter prezračiti. Po 14 dneh se lahko zgrne v debelejšo plast in sicer do pol metra. Vendar se mora vsakih 14 dni premešati, dočim ga v zimi, ko vsebuje le še 15—17% vode, lahko nasujemo že do 1 m in več na debelo.

Žitne shrambe naj bodo čiste, suhe in zračne. Tla ne smejo imeti špranj, kajti v teh se kaj radi vgnezdijo živalski in rastlinski škodljivci, ki se hranijo z žitnimi zrni. To velja tudi za slučaj, če shranjujemo žita v posebnih žitnih skrinjah. Okna shrambe naj bodo zamrežena, da se s tem prepreči dostop ptičem, mišim, podganam itd. Za zračenje žita in žitne shrambe je treba izbrati primerno vreme. Tega navadno kmetovalci ne upoštevajo, zato se seveda zgodi, da nima zračenje nikakega uspeha ali pa včasih celo škoduje. Vpoštevati moramo pri tem splošno znane fizikalne pojave. Toplina žita v jeseni le polagoma pada, kar je pa v zvezi z dihanjem semen. Če zračimo shrambo v času, ko je zunanji zrak v shrambi, potem se prvi pri stiku s slednjim segreje in sprejema vlago, kar je pač namen zračenja. Nasprotno temu se dogaja spomladi. Toplina žita pade v teku zime v dobri in zračni shrambi na 80° C in spomladi s toplino zraka le postopoma dviga. Ker je pomladanski zrak navadno toplejši, kakor sta žito in zrak v shrambi in ker vrhu tega vsebuje obilo vlage, se pri morebitnem zračenju shrambe v tej dobi zunanji zrak v kašči ohladi. V njem nahajajoča vlaga se izloči na hladnih predmetih v podobi rose, v tem primeru tudi na žitu. To je popolnoma isti pojav, ki ga opazujemo, ako prenesemo pozimi hladen predmet v topel prostor. Ta se namreč tam orosi. Suho zrnje ima svojstvo, da kaj rado sprejema vodo. Zato vso na površju se nahajajočo se roso vsrka, ter se kaj rado dogodi, da nam žito že v shrambi po malem začenja kaliti in postane za setev neporabno. Zračenje shrambe se ima vršiti le v času, ko je zunanji zrak hladnejši in bolj suh, kakor pa zrak v shrambi. V toplih nočeh, zlasti spomladi naj ostanejo okna zaprta. Obračanje žita pri istočasnem zračenju shrambe v deževnih dneh, kar je pri naših kmetovalcih žal še dostikrat običajno, je seveda napačno, kajti na ta način pride suho žitno zrnje v dotiko z vlažnim zrakom, iz katerega potem sprejema novo vlago.

Žitne shrambe bomo zračili samo v lepem in suhem vremenu, ker le v tem primeru je zadevno delo res uspešno.

Na tem mestu bi še spregovoril nekaj besed o električnih sušilnikih za sušenje žita in drugega semenja:

V naših krajih, kjer požeto žito osušimo v snopju, bodisi razstavljeno na polju, bodisi v kozolcih, umetno sušenje žitnega zrnja navadno ni potrebno. Drugače je pa v deželah, kjer pridelujejo žita na velikih površinah. V takih okoliščinah uporabljajo dandanes za spravljanje žita skoraj izključno stroje, ki žito hkrati žanjejo in sproti mlatijo — takozvane kombaje = žanjemlate (v enem delovnem dnevu požanješ s kombajnom 15 ha. Kombajn zaleže za 300 žanjic ali 60 koscev, če predpostavimo, da v enem delovnem dnevu lahko en človek požanje s srpom 0,05 ha, s koso 0,25 ha, s samovezalnikom in konjsko vprego 2,5 ha, s samovezalnikom in traktorjem 7 ha).

Po kombajnu ob žetvi zmlačeno žitno zrnje vsebuje razumljivo še visok odstotek vlage, navadno 21—25%. Če je vreme ob žetvi mokrotno, doseže odstotek vlage v žitu lahko do 40% in še več. Jasno je, da nedovolino osušenega žita ne smemo vskladiščiti in še celo ne, če ga vskladiščimo, kot je to v žitorodnih krajih v navadi, v žitne silose, to je v posebej za ta namen zgrajene stolpe, kjer je zasuto po več deset n metrov visoko. V žitorodnih deželah vozijo požeto in zmlačeno žito naravnost s polja. Da je mogoče sveže žito shraniti v silose, so pri teh navadno zgrajene tudi žitne sušilnice, na katerih sušijo žito, preden ga vskladiščijo. Najvažnejši stroji za sušenje žita so stroji, ki sušijo zrnje z električnim tokom. Prvi dve električni žitosušilnici sta bili zgrajeni v letu 1945 in so se v kratkem času svojega obstoja odlično obnesli in to ne samo za sušenje vseh vrst žitnega zrnja (pšenice, rži, ječmena), temveč prav tako za sušenje koruze, ovsa in prosa, semen industrijskih rastlin, fižola in graha, detelinih in travnih semen, zelenjadnega semena itd. Posebna prednost elektrožitosušilnikov pred vsemi drugimi napravami za sušenje žit (n. pr. žitne sušilnice, kurjenje s koksom ali nafto itd.), pa je, da ni nevarnosti, da bi se žito umazalo od saj ali pa da bi se navzelo slabega vonja od dima. Razen tega odlikujejo električne žitosušilnice tudi vse druge prednosti električnih strojev, nepotrebna so skladišča za kurivo, kurjenje in odstranjevanje pepela. Žitosušilnik je stalno pripravljen za uporabo, obratovanje samo pa je zelo preprosto. Za električno sušenje žita zadostuje en sam človek. — Tudi uravnavanje pravilne toplote je pri električnih sušilnikih mnogo lažje, kot pri drugih načinih sušenja. Kjer je električnega toka dovolj na razpolago in po nizki ceni, bodo električni žitosušilniki v bodočnosti nedvomno izpodrinili vse druge naprave za sušenje žita. Sušilne naprave električnih žitosušilnikov so v bistvu zelo enostavne. Najvažnejši sestavni del električnih sušilnih naprav so vodoravne sušilne ploskve ali sušilne mize. Sestavljene so iz vzporedno zloženih kovinskih plošč in desk, prav tako kot je pod sestavljen iz podnic. Več sušilnih miz in desk sestavljajo sušilno enoto. Celotni sušilnik sestoji iz poljubnega števila sušilnih enot. Od njihovega števila zavisi predvsem storilnost sušilnikov. Skozi špranje med ploščami sušilne mize piha od spodaj navzgor struja vročega zraka, ki ga segrevajo električni grelci. Vroč zrak dovaja po ceveh pod sušilno mizo puhalo, ki ga goni elektromotor.

Drugi elektromotor poganja tresalne naprave, ki tresejo sušilne mize. Zaradi tega se zrnje premika vzdolž sušilne ploskve od enega do drugega konca sušilne enote. Hitrost in jakost tresenja je mogoče poljubno uravnati, prav tako s posebno napravo debelino plasti žita na sušilni ploskvi (navadno znaša debelina 10—13 cm). Posebne vrteče se mešalne naprave mešajo žitno plast med sušenjem. Razen tega so sušilne mize opremljene tudi z napravami, ki obračajo vso žitno plast. Tako pride žito, ki je bilo spodaj in je zato najbolj segreto, na površino, vrhnje pa na dno sušilne ploskve. Tako je preskrbljeno, da se žito enakomerno suši. Pri sušenju semenskega blaga mora biti toplota med 40—45° C. Pri sušenju mlevskega žita pa smemo toploto dvigniti na 50—60° C. Da ostane toplota vedno v zaželenih mejah, služijo posebne samodeluoče naprave, ki so v zvezi z nadzorovalnim toplomerom. Brž ko doseže toplota najvišjo dovoljeno mejo, toplomer sam izključi grelne naprave. Ko pa se bliža toplina najnižji zaželeni meji, toplomer grelce spet vključi. Treba je le, da določimo pred sušenjem zaželjeno najvišjo in najnižjo toplino. Prav tako samodelno delujejo tudi naprave za dovajanje žita na sušilne ploskve. Žito se dovaja na samodelno tehtnico, ki stehta posušeno žito. Tako lahko s primerjavanjem teže svežega in posušenega žita ugotovimo, koliko vlage smo s sušenjem izločili. Posušeno in stehtano zrnje se odvaja bodisi v napravo za polnjenje vreč ali pa v žitni silos. Omenjam še prezračevalce ali ventilatorje, ki so nameščeni v stroju in odvajajo vlažen in zatohel zrak iz sušilnega prostora.

Iz tega — seveda le površnega opisa je razvidno, da deluje električni žitosušilnik v resnici docela samodelno. Človeku ni treba drugega, kot pravilno naravnati nadzorni toplomer in določiti hitrost, po kateri naj se premika žito čez sušilno ploskev, vključiti električni tok ter skrbeti, da se žito nasipa. Vse pogonske elektromotorje in druge naprave pa vključuje in izključuje ter uravnava toplomer sam.

Pri sušenju žita se porabi precej električnega toka in sicer do 15 kw za vsak % izločene vlage in vsake tone žita. Ker se pri sušenju izloči iz žita povprečno 10—12% vlage, znaša povprečna poraba toka za osušitev 1 tone 165 do 180 kw ur. Storilnost električnih sušilnikov je seveda odvisna: od površine sušilne ploskve, od vrste in stopnje vlažnosti žita, od vremena itd. Povprečno smemo računati, da suši srednjevelik sušilnik s štirimi sušilnimi cevkami skupno okroglo 50 m² sušilne ploskve 1,5—3 tone žita na uro.

Šele elektrosušilnik je odstranil težkoče, ki jo vse od uvedbe kombajnov, to je mlačenja sveže požetega žita na polju, predstavlja umetno sušenje žita, ki je pri tem načinu spravljanja žitnega pridelka neizogibno potrebno. Prav tako pa bodo elektrosušilniki s pridom služili tudi za sušenje vseh drugih vrst sušenja, morda pa tudi za sušenje drugih rastlinskih delov (n. pr. gob, zdravilnih rastlin, hmelja itd.). Zato sem jo tudi kot najnujnejšo pridobitev kmetijske tehnike na kratko opisal, če tudi takih elektrosušilnikov mi za enkrat še nimamo.

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik: Vrabl Jože. — Naslov uredništva: NAŠE DELO Ptuj — Tisk Mariborske tiskarne